

Chris Slee

Rysslands invasion av Ukraina

(ett svar till Renfrey Clarke)

[Ur [Links, international journal of socialist renewal](#), 14 januari 2023.

I sin artikel ”Ukraina, Ryssland, imperialismen och nationellt självbestämmande”,¹ hävdar Renfrey Clarke att ”utvecklingsländer” på något sätt är positiva till Rysslands handlingar. Han skriver:

Men det är anmärkningsvärt att påfallande få utvecklingsländer har anslutit sig till den USA-ledda sanktionskampanjen.

Men i själva verket har påfallande få länder stött Ryssland invasion av Ukraina. De flesta av världens länder röstade på en motion som fördömde invasionen: 141 röstade för, 5 röstade mot och 35 lade ner rösten.²

Men de flesta av dem ville inte införa ekonomiska sanktioner mot Ryssland, av två skäl. För det första skulle sådana sanktioner skada deras egna ekonomier genom att begränsa deras val av handelspartner. För det andra handlade det om västs dubbelmoral. Inga liknande sanktioner infördes mot USA för deras många invasioner av andra länder.

Clarke förnekar att Ryssland är imperialistiskt, och resonerar så här:

Anta att Ryssland faktiskt inte är något imperialistiskt land – i internationella ordalag ett relativt fattigt och underutvecklat land? ... I den marxistiska traditionen är imperialism inte bara en sinnestämning hos särskilt skoningslösa kapitalistiska ledare. Istället är det ett djupt rotat ekonomiskt kännetecken hos de rikaste och mest utvecklade kapitalistiska länderna.

¹ Renfrey Clarke, [Ukraine, Russia, imperialism and national self-determination](#).

² [United Nations news](#)

Det tsaristiska Ryssland var ett ”relativt fattigt och underutvecklat land”, men Lenin ansåg ändå att det var imperialistiskt, på grund av dess militära makt, plundring av nationella minoriteter och andra faktorer.³

Som jag tidigare har hävdad är dagens Ryssland ekonomiskt svagt men militärt starkt.⁴ Denna kombination kan få en auktoritär ledare som Putin att använda militärt våld för att kompensera Rysslands ekonomiska svaghet.

Clarke hävdar att:

De utländska militära interventioner som dagens Ryssland ägnade sig åt fram till 2022 var relativt små, precis som den ”speciella militära operationen” i Ukraina var avsedd att vara. Dessa interventioner var nära Rysslands gränser och hade klara anledningar, främst gränssäkerhet.

Sedan Sovjetunionens sönderfall 1991 har Ryssland varit indraget i ett antal krig.

Det har varit två extremt blodiga och förödande krig mot Tjetjenien.

Det var ett kort krig mot Georgien 2008.

Ryssland har deltagit i kriget i Syrien. Sedan 2015 har det ryska flygvapnet bombat rebell-ockuperade områden till stöd för diktatorn Bashar al-Assad och orsakat omfattande död och förödelse.

Det ryska privata militärföretaget Wagner deltar i olika krig i Afrika, med godkännande från den ryska regeringen.

Och så är det förstås Ukraina. Ryssland började ingripa militärt 2014, och inledde i februari 2022 en fullskalig invasion.

Clarke skriver:

Amerikanska myndigheter lade ut enorma summor på att omorientera det ukrainska civilsamhället mot väst. Med Majdanrevolten 2014 säkerställde imperialismen störtandet av den ukrainske presidenten Viktor Janukovytsj. Den avsatte presidenten hade inte varit särskilt ”prorysk”, men hade vägrat gå med på krav på att fullständig överge handeln och de teknologiska banden till Ryssland och de strikta åtstramningsåtgärder som var knutna till ett föreslaget IMF-lån.

Inrättandet av en imperialiststött regering i Kyiv 2014, beväpnad med en nyliberal politik, möttes av en folklig revolt i Ukrainas tungt industrialiserade Donbas, där banden till Ryssland var starka.

I själva verket var både Majdanrevolten och revolten i Donbas komplicerade fenomen. Båda innehöll massprotester för rättmätiga krav. Men reaktionära krafter var inblandade på båda sidor, och krafter utifrån ingrep på båda sidor (USA på Majdan, Ryssland i Donbas). För fler detaljer se min tidigare artikel om detta ämne.⁵

Medan USA stödde bildandet av en reaktionärt nationalistisk och nyliberal regim i Kyiv, förtryckte Ryssland progressiva krafter i Donbas och införde en regim som den ryske socialisten Boris Kagarlitskij beskrev som bestående av ”fullständigt korrumperade marionetter som installerats av Moskva”.⁶

Clarke påstår att Ryssland beslutade sig för att invadera i februari 2022, som svar på uppladdningen av ukrainska trupper vid gränslinjen i Donbas. Men Kagarlitskij rapporterar att Ryssland hade mobiliserat trupper vid gränsen mot Ukraina i ett år. Den hade hämtat trupper och utrustning från östra Ryssland som förberedelse av invasionen.

³ Se [Ryssland, Lenin och imperialismen](#) / MF

⁴ Chris Slee, [Russian imperialism: economically weak, militarily strong](#).

⁵ Chris Slee, [Östra Ukraina och dess komplexa historia](#), på marxistarkiv.se.

⁶ [Intervju med Boris Kagarlitskij](#) [på engelska]

Clarke skriver:

Om folket i Krim och Donbas berövas stödet från den ryska militären, så skulle det fortsätta att göra motstånd mot att återgå till ett ukrainskt styre.

Det skulle troligen bli en del motstånd. Hur mycket är oklart.

Å ena sidan stöttes folket i Krim och Donbas bort av den ukrainska regeringens diskriminerande politik och dess försök att genomdriva en militär lösning i Donbas 2014. Men de har också stötts bort av Rysslands införande av ”fullständigt korrumperade marionetter” i Donbas, och av dess beslut att inleda det pågående kriget efter flera år då den väpnade konflikten hade minskat. Kriget har orsakat massiv död och förödelse, speciellt i östra Ukraina, vars folk Putin påstår sig försvara.

För många människor i Donbas och Krim skulle valet mellan och Ukraina och Ryssland vara ett val mellan två onda ting.

Det vore lämpligt att bilda en internationell fredsbevarande styrka som skulle förvalta Donbas tills en folkomröstning kan hållas om folket vill vara en del av Ryssland eller Ukraina. Folkomröstningen borde hållas först sedan de invånare i Donbas som har flytt har fått chans att återvända till sina hem.

Clarke stöder Rysslands krav, som han sammanfattar så här:

Att införlivandet av Krim i Ryssland erkänns; att Donbas självbestämmande accepteras; demilitarisering (inklusive en garanti med internationellt stöd att Ukraina inte ska ansluta sig till NATO); och ”avnazifiering” – i praktiken att de ukrainska nationalistiska ultrahögergrupper som gynnar hat mot Ryssland förbjuds.

Jag tycker att det ska hållas folkomröstningar både i Krim och Donbas för att förvissa sig om folket där vill ansluta sig till Ryssland eller Ukraina.

I idealfallet borde både NATO och den ryskledda Kollektiva säkerhetsavtalsorganisationen upplösas. Men även om det inte händer borde det vara förbud mot kärnvapen i Ukraina.

Vad gäller ”avnazifiering” – hur skulle det vara att ”avnazifiera” Ryssland? Eller mer exakt, hur vore det att förbjuda de chauvinistiska strömningar i Ryssland som främjar hat mot Ukraina? Problemet är att Putin själv är den främste förespråkaren av storrysk chauvinism. Han har hävdade att Ukraina inte en verklig nation, utan en konstgjord stat som skapades av Lenin.

Clarke medger att:

undersökningar sedan länge har visat att de ukrainska massornas bakomliggande uppfattningar om samhällsfrågor är gediget progressiva, och valresultaten tyder på att ultrahögerns åsikter inte är allmänt utbredda, trots dessa strömningars starka närvaro i statsapparaten.

Det antyder, att om Ryssland inte hade invaderat så kunde det ukrainska folket själv ha tagit itu med problemet med ultrahögern. I själva verket började de göra det.

Under Zelenskyj hade yttersta högerns inflytande minskat i statsapparaten (om än inte eliminerats). De feministiska och hbtq-rörelserna hade vuxit. Den antifascistiska rörelsen hade utmanat fascisterna på gatan.

Den ukrainska socialisten Taras Bilous skriver:

2010-2018 var den ukrainska yttersta högerns mest framgångsrika år. Under de senaste åren har den varit i kris, och förra året var särskilt dåligt för dem. Efter inrikesminister Arsen Avakovs avgång förra sommaren (han anses vara beskyddare av Azovbataljonen) ägde det i synnerhet rum

flera arresteringar av högerextremister, inklusive medlemmar i de Nationella kårerna (som bildades på basis av Azov).⁷

Den ryska invasionen har intensifierat de ryskfientliga stämningarna. Det kan stärka ultrahögern. Å andra sidan kan det faktum att många rysktalande ukrainare kämpar mot invasionen motverka detta.

Clarke förnekar att Ryssland någonsin ville ta över hela Ukraina, och skriver:

Ryssland har helt enkelt inget behov att underkuva och annektera Ukraina, och ta på sig de förlamande kostnaderna att återuppbygga den ukrainska ekonomin.

Politiska ledare tar ofta beslut som är ekonomiskt oförnuftiga. Putin förväntade sig en enkel seger som skulle leda till små ekonomiska skador. Men han vägrar erkänna att han gjorde ett misstag.

Översättning: Göran Källqvist

Lästips

Rysslands imperialism:

Martin Fahlgren: [Ryssland, Lenin och imperialismen](#)

Michael Pröbsting: [Rysk imperialism och dess monopol](#)

Z M Kowalewski: [Erövringen av Ukraina och den ryska imperialismens historia](#) (juni 2022)

Fletcher, Gallegos, Rogers: [Ukraina, självbestämmande och den nationella frågan](#) (dec. 2022)

Sotsianlyi Ruch:

[Sotsialnyi Ruch \(ukrainska Sociala rörelsen\) om sig självt](#)

[Återblick på Ukraina 2022](#) (bokslut över verksamheten 2022)

⁷ [Intervju med Taras Bilous](#) i *Officine Civiche* [på italienska]